

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVING THE INTERNATIONAL FINANCING FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті запропоновано основні напрями удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку. Визначено необхідність покращення формування та розподілу міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку. Наголошено на необхідності підвищення ефективності зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку за рахунок підвищення якості офіційної допомоги розвитку, посилення донорами передбачуваності зовнішньої допомоги, збільшення донорами незв'язаності допомоги, посилення координації, зменшення донорами фрагментації допомоги, посилення взаємної підзвітності донорів і країн-реципієнтів допомоги. Запропоновано заходи щодо поліпшення інформаційного забезпечення міжнародного фінансування сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, офіційна допомога розвитку, удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку

В статье предложены основные направления совершенствования международного финансирования устойчивого развития. Определена необходимость улучшения формирования и распределения международных финансовых ресурсов на цели устойчивого развития. Отмечена необходимость повышения эффективности внешней помощи на цели устойчивого развития за счет повышения качества официальной помощи развития, усиления донорами предсказуемости внешней помощи, увеличения донорами несвязанной помощи, усиления координа-

ции, уменьшения донорами фрагментации помощи, усиления взаимной подотчетности доноров и стран-реципиентов помощи. Предложены мероприятия по улучшению информационного обеспечения международного финансирования устойчивого развития.

Ключевые слова: устойчивое развитие, официальная помощь развитию, совершенствование международного финансирования устойчивого развития

In the article the basic directions of improvement of international financing for sustainable development have been proposed. The necessity of improving the formation and distribution of international financial resources for sustainable development have been identified. The necessity of aid effectiveness for the purposes of sustainable development has been emphasized. It should be implemented by improving the quality of official development assistance, increasing by donors of predictability of external assistance, increasing by donors of the unconnectedness of assistance, strengthening of the coordination, reducing by donors of the assistance fragmentation, enhancing of mutual accountability of donors and countries-recipients of assistance. There have been proposed the measures to improve the information provision of international financing for sustainable development.

Key words: sustainable development, official development assistance, improvement of international financing for sustainable development.

УДК 330.34

Кожухова Т.В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та туризму
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Постановка проблеми. Надзвичайно важливим у досягненні цілей сталого розвитку, визначених у підсумковому документі саміту ООН «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 р.» [1], є збільшення міжнародного фінансування та розробка напрямів його удосконалення. Незважаючи на значні обсяги національних і міжнародних фінансових ресурсів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку, станом на 2015 р. додаткові щорічні потреби у фінансуванні становили від \$1 до \$2 трлн. [2]. Існування значних потреб у фінансуванні сталого розвитку, що включають національні базові потреби, пов'язані з ліквідацією злиденності та голоду в країнах, що розвиваються, та глобальні, пов'язані з охороною глобального навколишнього середовища та боротьбою зі зміною клімату, зумовлює необхідність здійснення додаткових заходів щодо удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку та підвищення його ефективності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемним питанням фінансування сталого розвитку присвячено праці таких зарубіжних вчених, як Г. Шмідт-Трауб (G. Schmidt-Traub) і Дж. Сакс

(J. Sachs) [3], Дж. Шмідхубер (J. Schmidhuber) і Дж. Бруїнсма (J. Bruinsma) [4], Д. Камо (D. Kamau) і А. Айо (A. Ayuo) [5]. У зв'язку з початком реалізації нового порядку денного у сфері сталого розвитку на період до 2030 р. і браком фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку необхідно є розробка концептуальних засад удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення основних напрямів удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основними напрямками удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку є: 1) покращення формування міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку; 2) покращення розподілу міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку; 3) підвищення ефективності зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку; 4) поліпшення інформаційного забезпечення міжнародного фінансування сталого розвитку.

1. *Покращення формування міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку.* З метою покращення формування міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку

необхідним є використання додаткових джерел фінансування сталого розвитку (введення глобальних податків, збільшення обсягу грошових надходжень від емігрантів):

– *введення глобальних податків як інноваційного джерела фінансування сталого розвитку.* Важливим джерелом додаткових фінансових ресурсів слід розглядати введення податку на фінансові операції, частина якого могла б використовуватися з метою фінансування цілей сталого розвитку. В основі податку на фінансові операції лежить податок на операції з іноземними валютами, запропонований ще у 1973 р. американським економістом, лауреатом Нобелівської премії Дж. Тобіном з метою протистояння фінансовій нестабільності через забезпечення оподаткування певного виду угод в цілях контролю спекулятивних торгів. На думку Дж. Тобіна, введення податку на операції з іноземними валютами навіть на рівні 0,1% – 0,25% дозволило б обмежити транскордонні валютні спекуляції та отримувати щорічний дохід не менше \$150 млрд., які він пропонував розділяти між Міжнародним валютним фондом та національними банками [6].

У 2011 р. Європейською комісією (ЄК) було запропоновано введення податку на фінансові операції для країн Європейського Союзу (ЄС) з метою запобігання фрагментації єдиного фінансового ринку, що виникає через численні нескординовані національні підходи до оподаткування фінансових операцій; гарантування справедливого та істотного внеску фінансового сектору в державні фінанси; усунення фінансових операцій, які не сприяють ефективності фінансових ринків та реальної економіки. Пропозиція ЄК полягала в гармонізації податкової бази і встановленні мінімальних податкових ставок для здійснення всіх операцій на вторинних фінансових ринках (0,1% з торгівлі акціями та облігаціями; 0,01% – для похідних угод (опціонів, ф'ючерсів, контрактів на різницю або процентних свопів)), за умови участі в угоді хоча би однієї з фінансових установ ЄС. У зв'язку з довготривалим узгодженням між країнами ЄС та роботою експертних груп ЄК над вдосконаленням регулювання правовідносин зі стягнення податку на фінансові операції, цей податок планується ввести в країнах ЄС з 01 січня 2018 р. За результатами введення податку на фінансові операції передбачається отримання щорічного доходу приблизно від €30 до €35 млрд. або 0,4% – 0,5% ВВП країн-членів Європейського Союзу [7]. Передбачається, що ця ініціатива стане першим реальним кроком у оподаткуванні таких операцій на глобальному рівні.

Слід відзначити введення з 2012 р. на національному рівні податку на фінансові операції Францією за ставкою 0,1%, частина надходжень від якого використовується для фінансування офі-

ційної допомоги розвитку (ОДР) [8]. Як свідчать дані досліджень Міжнародного науково-дослідницького інституту економіки розвитку при Університеті ООН при застосуванні ставки глобального податку на фінансові операції у розмірі 0,01% – 0,02% з метою забезпечення надходжень на цілі розвитку щорічний дохід становитиме приблизно від \$17 до \$30 млрд. [9].

Другим глобальним податком є міжнародний солідарний податок на авіаквитки, надходження від якого спрямовуються до Міжнародного механізму закупівель ліків (ЮНІТЕЙД) для сприяння купівлі ліків для країн, що розвиваються. З 2013 р. такий податок запроваджено Камеруном, Маврикієм, Мадагаскаром, Малі, Нігером, Республікою Конго, Республікою Корея, Францією і Чилі [69315]. Крім зазначених податків, слід відзначити можливість введення таких глобальних податків з метою фінансування сталого розвитку: податок на «відтік мізків», міжнародний повітряно-транспортний податок, оподаткування океанського рибальського промислу, оподаткування експорту зброї, податок на Інтернет, податок на купівлю предметів розкоші [10].

– *збільшення обсягу грошових надходжень від емігрантів.* Важливим і найстабільнішим джерелом зовнішнього фінансування сталого розвитку країн, що розвиваються, є міжнародні грошові перекази мігрантів. Будучи одним з інструментів глобального перерозподілу фінансових ресурсів, міжнародні грошові перекази розглядаються як міжнародний механізм соціального захисту населення в країнах, що розвиваються. За даними Світового банку, обсяги грошових переказів мігрантів до країн, що розвиваються, збільшились протягом 2012 – 2015 рр. з \$400 до \$431,6 млрд., така ж тенденція очікується у 2016 – 2018 рр. [11].

Найменша частка міжнародних грошових переказів мігрантів у 2012 – 2015 рр. спрямована до Африки на південь від Сахари (8%), Європи та Центральної Азії (10%), Близького Сходу та Північної Азії (12%). Збільшення обсягів потоків міжнародних грошових переказів мігрантів потребує скорочення вартості переказів та збільшення доступу до фінансових послуг одержувачів грошових коштів в країнах, що розвиваються [11].

Необхідно відзначити, що в 2009 р. країни «Групи двадцяти» домовилися про зниження світової середньої вартості грошових переказів з 10% до 5% протягом 5 років. Не зважаючи на зменшення світової середньої вартості міжнародних переказів протягом 2009 – 2016 рр. у 1,3 рази, станом на 2016 р. вона становила в середньому 7,4% [12]. Найбільше скорочення середньої вартості міжнародних переказів зафіксовано в Бразилії (у 2,6 рази). У таких країнах, як Саудівська Аравія та Південно-Африканська республіка, навпаки, відбулося збільшення (у 1,1 рази) [12].

У зв'язку з тим, що величина окремих переказів зазвичай є досить незначною (переважно більшість грошових переказів мігрантів складають дрібні перекази – у середньому 200 дол. США), навіть невелике зменшення вартості переказів здійснює суттєвий вплив на одержувані суми. Як свідчать розрахунки експертів Світового банку, зниження вартості грошових переказів на 5% може заощадити щорічно до \$16 млрд. [12] та вплинути на збільшення суми відправлених мігрантами переказів.

Скорочення витрат на здійснення міжнародних грошових переказів потребує здійснення таких заходів:

– *розвиток локальних, регіональних систем грошових переказів.* Для здійснення грошових переказів мігранти використовують три основних канали – банки, поштові служби та міжнародні платіжні системи, керуючись при цьому вартістю переказів, їх швидкістю, простотою та доступністю. За даними Світового банку, світова середня вартість відправлення грошових переказів через комерційні банки у 2014 р. становила 11,75%, поштові служби – 5,06%, міжнародні платіжні системи – 6,64% [12]. Завдяки агресивній маркетинговій політиці міжнародні платіжні системи є лідерами ринку міжнародних грошових переказів. Організація невеликими фінансовими установами власних систем грошових переказів сприятиме клієнтам фінансових установ у пересиланні грошових коштів за більш низькими тарифами порівняно з банківськими, і при цьому в найкоротші терміни;

– *збільшення мобільних міжнародних грошових переказів.* У зв'язку зі зростанням кількості користувачів мобільного зв'язку в країнах, що розвиваються, необхідним є об'єднання зусиль фінансового і телекомунікаційного секторів економіки для розробки норм, що регулюють здійснення переказів за допомогою мобільного зв'язку, та збільшення здійснення менш витратних мобільних грошових переказів;

– *зосередження платіжних систем на одному коридорі потоку грошових коштів.* Вузька спеціалізація дозволить системам грошових переказів

економити на витратах: чим більший потік коштів проходить в одному коридорі (між точками обслуговування клієнтів), тим нижчою буде собівартість послуг.

Для збільшення потоків міжнародних грошових переказів мігрантів як одного з основних джерел фінансування сталого розвитку необхідною є також активізація зусиль щодо розширення доступу до фінансових послуг, оскільки, як свідчать дані Світового банку, станом на 2014 р. 2,5 млрд. дорослого населення у світі знаходиться у «фінансовій ізоляції», тобто не має доступу до офіційних банківських або фінансових послуг, і майже 80% з них живуть менш ніж на \$2 в день [13].

Розширення доступу до фінансових послуг одержувачів міжнародних грошових переказів у країнах, що розвиваються, передбачає:

– *збільшення використання інноваційних технологій у сфері міжнародних грошових переказів:* 1) розширення онлайн – сервісів, що пропонують різні способи оплати угоди (з банківських рахунків, банківські перекази, кредитні та дебетові картки) і одержання коштів (з рахунку у банку бенефіціара або готівкою через місцевого агента); 2) збільшення кількості електронних платіжних сервіс-провайдерів, які надають послуги з міжнародних грошових переказів за допомогою мобільних грошей і передплачених карток. Розвиток напрямку мобільних грошей сприятиме розширенню доступності фінансових послуг в країнах, де населення має більше мобільних рахунків, ніж банківських (наприклад, у Камеруні, Демократичній Республіці Конго, Габоні, Кенії, Мадагаскарі, Танзанії, Уганді, Замбії та Зімбабве) [11];

– *налагодження стратегічних партнерств між постачальниками послуг з міжнародних грошових переказів:* 1) створення партнерств між установами, що надають послуги з переказу коштів, і діючими поштовими службами або мережами роздрібного обслуговування з метою сприяння розширенню обсягу цих послуг без значних інвестицій до основного капіталу, необхідних для створення платіжних систем; 2) створення співробітництва національних платіжних систем з найбільшими міжнародними банками у сфері

Таблиця 1

Фінансові потоки країн, що розвиваються, у 2009 – 2014 рр.

Фінансові потоки	Найменш розвинені країни	Країни з доходом нижче середнього	Країни з доходом вище середнього
Податкові надходження, % ВВП ¹	12,4	11,4	13,3
Міжнародні грошові перекази мігрантів, \$ млрд.	181,8	1348,3	638,7
Прямі іноземні інвестиції, \$ млрд.	123,4	652,4	3142,3
Офіційна допомога розвитку, \$ млрд.	264,1	272,0	93,5
Експорт товарів, \$ млрд.	1179,5	6207,4	27004,0

Джерело: складено автором на основі [14]

Примітки: ¹ – дані за 2009 – 2011 рр.

здійснення грошових переказів, що розширить доступність фінансових послуг для мігрантів.

2. *Покращення розподілу міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку.* Основними заходами щодо покращення розподілу ОДР повинні стати:

– *реформування розподілу ОДР за групами країн.* Як свідчать дані табл.1, найнижчі обсяги фінансових потоків серед країн, що розвиваються, протягом 2009 – 2014 рр. спрямовано до найменш розвинених.

Так, обсяги міжнародних грошових переказів мігрантів, отриманих в найменш розвинених країнах у 2009 – 2014 рр. є у 7,4 та 3,5 рази менше, ніж у країнах з доходом нижче та вище середнього; обсяги прямих іноземних інвестицій – у 25 разів та 5,3 рази менше ніж в країнах з доходом вище та нижче середнього; виручка від експорту товарів – у 23 рази та 5,3 рази менше ніж в країнах з доходом вище та нижче середнього. ОДР становить 15% фінансових потоків, спрямованих до найменш розвинених країн (у країнах з доходом нижче середнього – 3,2%, вище середнього – 0,3%).

Беручи до уваги зростаючі можливості країн з доходом нижче та вище середнього в отриманні більшої кількості внутрішніх фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку та нездатність найменш розвинених країн забезпечити мінімально достатній рівень життя, меншу можливість отримання внутрішніх ресурсів на цілі ліквідації злиденності доцільним є спрямування ОДР тільки до найменш розвинених, а також до країн, що не мають виходу до моря, малих острівних держав, що розвиваються;

– більш раціональний розподіл ОДР за секторами. Враховуючи те, що станом на 2015 р. 825 млн. людей живуть в умовах крайньої злиденності, 800 млн. людей страждають від голоду, першочерговим глобальним завданням є викоринення злиденності як необхідної умови сталого розвитку. У зв'язку з цим, надзвичайно важливим є спрямування міжнародних фінансових ресурсів на підтримку і розвиток секторів сільського господарства, водопостачання, санітарії та гігієни, охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, охорони навколишнього середовища в країнах, що розвиваються, з метою поширення доступу населення до базових послуг соціальної сфери, інфраструктури та ліквідації злиденності. Враховуючи те, що додаткові щорічні потреби у фінансуванні базових секторів сталого розвитку в країнах, що розвиваються, становлять більше \$300 млрд. (у секторі сільського господарства та продовольчої безпеки – \$59 млрд., водопостачання, санітарії та гігієни – \$34 млрд., соціального захисту – \$66-95 млрд., охорони здоров'я – \$51-80 млрд., освіти – \$38 млрд. [2]), ОДР повинна спрямовуватися насамперед до цих секторів. Крім

цього, ОДР повинна спрямовуватися на забезпечення глобальних суспільних благ (пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію, охорону здоров'я, зокрема боротьбу з інфекційними захворюваннями, збереження біорізноманіття), потреби у фінансуванні яких становлять майже \$800 млрд. [2]).

3. Підвищення ефективності зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку. До основних заходів щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку необхідно віднести:

– підвищення якості ОДР. Як вже зазначалося, одним з показників якості зовнішньої допомоги є частка грантів у загальному обсязі ОДР, яка повинна становити не менше 100%. З метою підвищення ефективності міжнародного фінансування сталого розвитку необхідним є не тільки збільшення частки грантів в ОДР, але й кардинальне розмежування використання фінансових інструментів (грантів і кредитів) у наданні зовнішньої допомоги групам країн-реципієнтів з різним рівнем доходу. Так, найменш розвиненим країнам, що найбільше залежать від ОДР та мають найменшу можливість мобілізації національних фінансових ресурсів на цілі ліквідації злиденності та забезпечення базових потреб населення, зовнішня допомога повинна надаватися у вигляді грантів. Країнам з рівнем доходу нижче та вище середнього, які мають більше можливостей в мобілізації ресурсів на цілі сталого розвитку, доцільно надавати кредити на пільгових умовах;

– посилення донорами передбачуваності зовнішньої допомоги. Збільшення донорами частки запланованої та фактично виділеної зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку сприятиме більш ефективному управлінню національними ресурсами країнами-реципієнтами (плануванню використання ресурсів, прогнозуванню витрат бюджету), використанню допомоги у сфері довгострокових ініціатив у сфері сталого розвитку, активізації зусиль країн-реципієнтів у підвищенні ступеня участі та відповідальності в програмах зовнішньої допомоги;

– збільшення донорами незв'язаності допомоги. Збільшення донорами частки незв'язаної допомоги до 100% дозволить посилити її узгодженість з національними стратегіями розвитку країн-реципієнтів, скоротити їх операційні витрати, збільшити зацікавлену участь країни у використанні міжнародних фінансових ресурсів;

– посилення координації. Посилення співробітництва двосторонніх і багатосторонніх донорів з національними координуючими органами з метою узгодження підтримки національних стратегій, політики, щорічних першочергових планів дій у фінансуванні програм сталого розвитку, проведення спільного щорічного аналізу національних програм; поступовий перехід від фінансування

проектів до фінансування програм, заснованих на національних рамках дій у сфері сталого розвитку, що містять опис витрат та пріоритетів, мають фактичну основу, міжсекторальний характер та ув'язуються з широкими процесами у сфері сталого розвитку, такими як стратегії скорочення масштабів злиденності сприятиме підвищенню ефективності міжнародного фінансування сталого розвитку; – зменшення донорами фрагментації допомоги. Фрагментація допомоги відбувається не тільки через збільшення кількості донорів, але й розширення їх діяльності у сфері фінансування сталого розвитку, що в цілому призводить до зменшення ефективності допомоги. Так, наприклад, у 2005 – 2006 рр. 38 країн, що розвиваються, отримували ОДР від 25 двосторонніх та багатосторонніх донорів кожна. У 24-х з цих країн 15 донорів надавали менше 10% сукупного обсягу допомоги, проте кожен з них вимагав від країн, що розвиваються, виконувати процедури і норми відповідно до своїх правил і стандартів [15]. У той же час деякі держави страждають від недостатньої уваги з боку співтовариства донорів і мають всього по 10 донорів.

Зменшення фрагментації допомоги передбачає сконцентрованість донорів на певних сферах сталого розвитку та визначення пріоритетів у наданні міжнародних фінансових ресурсів окремим країнам-реципієнтам. Так, наприклад, з метою підвищення ефективності зовнішньої допомоги у 2012 р. Нідерландами було прийнято рішення щодо спрямування фінансових ресурсів на вирішення глобальних питань у таких чотирьох сферах: безпека і правопорядок, продовольча безпека, забезпечення водопостачанням, репродуктивне здоров'я і права. При цьому Нідерланди скоротили перелік країн-реципієнтів двосторонньої офіційної допомоги розвитку з 33-х до 15-ти, сфокусувавшись на 6-ти найменш розвинених країнах, що залежать від офіційної допомоги розвитку; 5-ти нестабільних (уразливих) державах; 4-х країнах з доходом нижче середнього, допомога яким буде поступово скорочуватися [16].

– посилення взаємної підзвітності донорів і країн-реципієнтів допомоги. Посилення взаємної підзвітності щодо співпраці у сфері сталого розвитку сприятиме наданню докладних бюджетів з своєчасною, прозорою та повною інформацією про потоки зовнішньої допомоги законодавчим органам країни та її громадянам.

4. Поліпшення інформаційного забезпечення міжнародного фінансування сталого розвитку. Інформаційне забезпечення має основоположне значення для раціонального та прозорого прийняття рішень у сфері міжнародного фінансування сталого розвитку, підвищення ефективності розробки політики на міжнародному та світовому рівнях.

Значний внесок у інформаційне забезпечення фінансування сталого розвитку здійснює добро-

вільна багатостороння Міжнародна ініціатива щодо транспарентності допомоги (МІТД). До переваг МІТД слід віднести: наявність інформаційної платформи, що дозволяє відстежувати потоки ресурсів, полегшує роботу профільних міністерств, представників громадянського суспільства щодо планування та контролю за здійсненням заходів у сфері розвитку; можливість прямого завантаження даних МІТД в національні системи управління потоками міжнародної допомоги як одного із способів вдосконалення процедур подання даних для складання бюджетів і планування; можливість використання даних МІТД для стимулювання створення відкритих громадських порталів з питань міжнародної допомоги, що дозволяють користувачам відстежувати витрачання коштів донорів і відіграють важливу роль у підвищенні рівня підзвітності перед парламентами, організаціями громадянського суспільства [18]. Поряд з цим, слід відзначити відсутність у МІТД високоякісних, дезагрегованих даних щодо міжнародного фінансування сталого розвитку в розрізі країн-реципієнтів допомоги. З метою прийняття донорами ефективних управлінських рішень у сфері надання зовнішньої допомоги на цілі сталого розвитку необхідним є створення єдиної міжнародної бази даних щодо фінансування сталого розвитку, що буде містити повну інформацію в розрізі кожної країни-реципієнта допомоги: сектор (підсектор), на підтримку та розвиток якого спрямовані міжнародні фінансові ресурси; програми та проекти, на реалізацію яких виділені міжнародні фінансові ресурси із зазначенням конкретних даних (донор; період здійснення програми та проекту; умови надання міжнародних фінансових ресурсів; фінансові інструменти (гранти, кредити); обсяги фінансування; рівень освоєння виділених фінансових ресурсів; кредитна історія (інформація про надані кредити та дисципліну їх погашення), результати програми та проекти).

Ухвалюючи рішення щодо виділення міжнародних фінансових ресурсів на цілі сталого розвитку донори спиратимуться на повну інформацію про отримання зовнішньої допомоги країнами-реципієнтами у попередніх періодах від інших донорів. Це сприятиме раціональному використанню міжнародних фінансових ресурсів, посиленню координації, скороченню фрагментарності, а отже, підвищенню ефективності зовнішньої допомоги.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, здійснення комплексу заходів щодо удосконалення міжнародного фінансування сталого розвитку, а саме покращення формування та розподілу міжнародних фінансових ресурсів, підвищення ефективності зовнішньої допомоги, поліпшення інформаційної бази даних дозволить забезпечити результативне використання фінансових ресурсів з метою досягнення цілей у цій сфері.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gr/>.
2. Financing the Sustainable Development Goals: Lessons from Government Spending on the MDGs [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eurodad.org/>.
3. Schmidt-Traub Guido, Sachs Jeffrey D. Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04>.
4. Schmidhuber, J., Bruinsma, J. Investing towards a world free of hunger: lowering vulnerability and enhancing resilience» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fao.org/>.
5. Kamau D., Ayuo A. Financing Agriculture as a Poverty Eradication Strategy – The Case of Uasin Gishu County, Kenya [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iiste.org/>.
6. Economic Portal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iiste.org/> http://www.economicportal.ru/economist_scientist/tobin.html.
7. Taxation of the financial sector [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-financial-sector_en.
8. THE FRENCH FINANCIAL TRANSACTION TAX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cms.law/fr/FRA/Publication/>.
9. Новаторские источники финансирования в целях развития [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/462/38/PDF/N0446238.pdf?OpenElement>.
10. Report of the Intergovernmental Committee of Experts on Sustainable Development Financing [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/>.
11. Migration and Development Brief [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://siteresources.worldbank.org/>.
12. Remittance Prices Worldwide [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://remittanceprices.worldbank.org/en>.
13. Всемирный банк: годовой отчет 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://openknowledge.worldbank.org/>.
14. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator>.
15. Дойчер Э., Файсон С. Повышая эффективность помощи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/>.
16. Letter to the House of Representatives presenting the spearheads of development cooperation policy <http://www.minbuza.nl>
17. DAC REPORT ON MULTILATERAL AID 2010, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org>.
18. Международная инициатива в отношении прозрачности помощи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aidtransparency.net/wp-content/uploads/2014/12/FAQRUS.odt>.